

O. C. Mohrs referat 18. juli 1940

Indlæg fra Henrik S. Nissen

Dr. phil. Henrik S. Nissen har ønsket nedenstående indlæg optaget. For så vidt angår spørgsmålet om forud-tilsendelse af artiklerne til dr. Nissen bemærker redaktionen, at Viggo Sjøqvists og i særlig grad Troels Finks første indlæg havde karakteren af anmeldelser, og det er ikke praksis at sende sådanne til bøgernes forfattere, inden de offentliggøres.

Det kan måske undre, at jeg ikke på et tidligere tidspunkt har blandet mig i diskussionen om autenticiteten af O. C. Mohrs referat af 18. juli 1940. Hertil er der to grunde, en teknisk og en videnskabelig.

Den tekniske består i, at redaktionen af Historie over for mig har brudt den praksis at sende indlæg af en sådan art til omgående besvarelse. Jeg er mere eller mindre rygtevis blevet underrettet om, at der nu ville komme indlæg fra den ene eller den anden, men redaktionen har ikke spurgt mig, om jeg kunne ønske at ytre mig. Jeg har dog, efter at have fået at vide, at Hans Henrik Bruun arbejdede med sin artikel, fået den meddelelse, at tidsskriftet stod mig åbent, men da jeg ikke samtidig fik tilsendt de sidste debatindlæg, foretrak jeg at vente. Den baghånd, redaktionen således har sat mig i, håber jeg at få mulighed for at udnytte i et kommende nr. af tidsskriftet.

Den videnskabelige grund har for mig været, at der hverken i dr. Sjøqvists eller i prof. Troels Finks indlæg har været seriøse forsøg på at opstille en konsistent forfalskningshypotese, der forklarer de foreliggende iagttagelser bedre end en hypotese, der indbefatter referatets autenticitet.

Imidlertid har Hans Henrik Bruun nu i sin meget grundige artikel fremført en række af de iagttagelser og ræsonnementer, som jeg erindrer fra mig eget arbejde; men dels måtte jeg nødvendigvis fatte mig i nogen korthed i min disputats, dels har Hans Henrik Bruun fremdraget mere materiale og med større omhu drøftet fortolkningsmulighederne. Jeg har derfor meget lidt at tilføje. En uenighed mellem Hans Henrik Bruun og mig drejer sig om det metodiske, først og fremmest på spørgsmålet om, hvilke hypoteser samtidshistorikeren kan tillade sig, henholdsvis er forpligtet til at fremsætte på grundlag af sine iagttagelser. Dette vil jeg gerne have mulighed for at tage op senere.

Her skal jeg blot uddybe et enkelt punkt i den hidtidige debat. Dr.

Sjøqvists påstand i svaret til Jacob Pasternak angående papirkvaliteten af 18. juli-referatet overraskede og skuffede mig. Dels henviste dr. Sjøqvist ikke selv (hvad han selvfølgelig burde) til, at jeg var kommet til det modsatte resultat. Dels havde dr. Sjøqvist og jeg gentagne gange drøftet autenticitetsspørgsmålet. Dr. Sjøqvist havde lejlighed til to gange at læse mit manuskript igennem (i kladder og i den endelige version inden trykningen). Ved ingen lejlighed ytrede han noget om papirkvaliteten. Jeg måtte derfor, indtil jeg læste dr. Sjøqvists svar til Jacob Pasternak, gå ud fra, at han var enig med mig i resultatet af den skønsmæssige undersøgelse, som jeg refererede i min bog (pag. 585 note 5).

Ved læsning af dr. Sjøqvists påstand blev jeg overrasket; jeg er det for så vidt endnu, men jeg tilstår, at jeg undrer mig mindre efter at have læst Hans Henrik Bruuns artikel.